
Samfunnsansvar i Culina

Enor AS er sentralledd for Culina-kjeden som er en sammenslutning av 11 frittstående forhandlere. Vi jobber for å gjøre samfunnsansvar til en integrert del av virksomheten i Enor og Culina, innenfor tre fokusområder: Matsikkerhet. Miljø. Etisk handel.

I Culina definerer vi samfunnsansvar som;
en langsiktig forpliktelse til å lykkes forretningsmessig gjennom arbeidsmetoder som respekterer etiske verdier, mennesker, miljøet og naturen.

Matsikkerhet

Vi etterkommer Mattilsynets krav om meldeplikt for materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler. Vi har i tillegg egne rutiner for dokumentasjon av matsikkerhet fra leverandører, og gjennomfører uavhengige, stikkprøvebaserte tester av utvalgte produkter fra flere av våre hovedleverandører.

Miljø

Miljøarbeidet har som mål at forretningsdriften skal medføre minst mulig påvirkning på det ytre miljø. Dette ivaretas ved at vi:

- er medlem av [El-retur](#), som er et landsdekkende returselskap for innsamling, gjenvinning og miljøriktig håndtering av elektrisk og elektronisk avfall.
- driver miljøriktig avfallshåndtering, gjenbraker kartonger og kildesorterer papp, papir, plast og lignende, via [Ragn Sells](#).
- er medlem av [Grønt Punkt Norge](#), som er næringslivets egen ordning for innsamling og gjenvinning av emballasje.
- minimerer emballasje på egen transport for å få ned materialforbruk og kjørevolum.
- miljøtiltak hos våre leverandører vurderes i hele produksjons- og distribusjonskjeden.

I januar 2008 inngikk Enor avtale med [Det Norske Veritas](#) om å starte arbeidet mot en ISO 14001-sertifisering (miljøstyringssystem) og ISO 9001-sertifisering (kvalitetsstyringssystem). Arbeidet starter med en statusanalyse av bedriften som vil være ferdig i løpet av året.

Ved flytting til nye lokaler i 2010 vil systemer for avfallshåndtering og optimal emballasjeutnyttelse bli ytterligere forbedret.

Etisk handel

Culina aksepterer ikke tvangsarbeid, uverdige former barnearbeid eller andre arbeidsforhold som bryter med menneskerettighetene.

Vi har en kontinuerlig dialog med våre hovedleverandører og produsenter om forholdene på arbeidsplassen. Hos direkteleverandører i Kina og Thailand har vi gjennom de siste ti årene gjort årlige fabrikkbesøk og bl.a. tatt opp arbeidsforhold med ledelsen i produksjonsbedriftene. I løpet av 2006/07 besøkte vi fem av våre fabrikker i Kina og Thailand og forholdene vurderes som akseptable. Videre er det gjennomført åtte fabrikkbesøk i 2008.

I løpet av 2008 øker vi fokuset på samfunnsansvar. For å styrke dette arbeidet ble vi i mars 2008 medlem i [Initiativ for Etisk Handel](#). Arbeidet er formalisert gjennom vår Etiske Retningslinjer/Code of Conduct, som er basert på internasjonale FN- og ILO-konvensjoner og blir forelagt Culina-kjedens hovedleverandører. Arbeidet med samfunnsansvar omfatter de varer og tjenester som til enhver tid blir forhandlet gjennom det sentrale innkjøpsleddet i Culina-kjeden.

Etiske retningslinjer for Culina og Enor AS

I Enor og Culinakjeden definerer vi samfunnsansvar som "en langsiktig forpliktelse til å lykkes forretningsmessig gjennom arbeidsmetoder som respekterer etiske verdier, mennesker, miljøet og naturen."

Vi jobber for å gjøre samfunnsansvar til en integrert del av virksomheten i Enor og Culina, innenfor tre fokusområder: Etisk handel. Miljø. Matsikkerhet.

Samfunnsansvarlige leverandører blir foretrukket

Enor og Culinas samfunnsansvar baserer seg på bærekraftig verdiskaping og prinsippet om kontinuerlig forbedring som drivkraft i arbeidet. Leverandørens vilje til å forbedre standarden innenfor etisk handel, miljøhensyn og matsikkerhet er et konkurransefortrinn, og vil bli vurdert sammen med andre kriterier når Enor velger leverandører og samarbeidspartnere til Culina.

Enor og Culina vil selv kontinuerlig evaluere, og der det er mulig forbedre, egne retningslinjer og praksis for å støtte leverandørens arbeid med etiske retningslinjer.

Dokumentasjon, revisjoner og oppfølging

Enor og Culinas leverandører blir med jevne mellomrom presentert for en egnevaluering de må fylle ut.

Ledelsen hos leverandøren skal aktivt ta initiativ til å innføre og revidere disse kriteriene som en integrert del av bedriftens filosofi og praktiske virksomhet. Ledelsen hos leverandøren skal kommunisere kriteriene til alle sine arbeidere i en form som forstås lokalt.

Leverandøren skal kunne dokumentere at driften er i overensstemmelse med de etiske retningslinjene og legge fram slik dokumentasjon ved forespørsel. Vi vil ikke avslutte en forretningsforbindelse selv om kriteriene ikke er innfridd, men forventer at korrigerende tiltak blir startet innen rimelig tid, som avtalt mellom Enor og leverandøren.

Varer som leveres til Enor skal være sporbare i alle ledd bakover i produksjonsskjeden og de etiske retningslinjene skal gjøres gjeldende bakover i vareforsyningskjeden til leverandører og underleverandører.

For å evaluere leverandørens overensstemmelse med våre etiske retningslinjer forbeholder Enor seg muligheten til å gjennomføre annonserte eller uannonserte revisjoner, utført av Enor eget personale eller uavhengige revisorer. Slikt personale må kunne legge fram signert godkjenning fra Enor.

Kriterier

Enor og Culinas etiske retningslinjer er forankret i internasjonalt anerkjente konvensjoner og standarder (som FN/ILOs menneskerettigheter og ISO-standarder) og nasjonal lovgivning (som norske og EUs lover for matsikkerhet).

Alle leverandører må følge de lokale arbeids- og miljølover som gjelder i landene de har virksomhet. Der nasjonal lovgivning og Enors etiske retningslinjer ikke samsvarer, er det den høyeste standarden som gjelder.

1. Tvangsarbeid/slavearbeid

Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.

Arbeiderne må ikke levere depositum eller originale identitetspapirer til arbeidsgiver og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

2. Fagorganisering og kollektive forhandlinger

Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiveren skal ikke diskriminere fagforeningsrepresentanter, eller hindre dem i å utføre sitt fagforeningsarbeid. Dersom disse rettigheter er begrenset ved lov, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke i noe tilfelle hindre, parallelle mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

3. Barnearbeid

Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Barn under 15 år (14 eller 16 år i visse land) skal ikke utføre arbeid som kan være til skade for deres utdanning. Nyrekruttering av barnarbeidere i strid med ovennevnte konvensjoner er uakseptabelt. Dersom det allerede foregår slikt barnearbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

4. Diskriminering

Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.

Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd, og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f. Eks. ekteskap, graviditet, forelderstand eller status som HIV smittet.

5. Brutal behandling

Fysisk mishandling eller avstraffing, eller trussel om fysisk mishandling skal være forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk, og forskjellige former for ydmykelser.

6. Helse, miljø og sikkerhet

Det skal arbeides for å skaffe arbeiderne et sikkert og sunt arbeidsmiljø. Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som er resultat av, eller relatert til, forhold på arbeidsplassen.

Arbeidere skal ha jevnlig og dokumentert opplæring i helse og sikkerhet. Helse og sikkerhetsopplæring skal gjentas for nyansatte.

Arbeiderne skal ha tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann. Hvis relevant, skal arbeidsgiver også besørge tilgang til fasiliteter for helsesikker oppbevaring av mat. Hvis arbeidsgiver stiller losji, skal dette være rent, sikkert og tilstrekkelig ventilert og med tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann.

7. Lønn

Lønn til arbeidere skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller industriens standard, og alltid tilstrekkelig til å dekke grunnleggende behov.

Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeid påbegynnes. Avtalen skal være forståelig for arbeideren.

Fratrekk i lønn som disiplinærreaksjon skal ikke tillates.

8. Arbeidstid

Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller industriens standard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner. Det anbefales at arbeidstid per uke ikke overstiger 48 timer (8 timer per dag).

Arbeiderne skal ha minst 1 fridag i uken.

Overtid skal være begrenset. Det anbefales maksimum 12 timer per uke.

Arbeiderne skal alltid ha overtidstillegg, minimum i tråd med gjeldende lover.

9. Regulære ansettelse

Forpliktelser overfor arbeiderne, i tråd med internasjonale konvensjoner og/eller nasjonale lover og regler om regulære ansettelse, skal ikke omgå gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.

Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.

Lærlingprogram skal være klart definert med hensyn til varighet og innhold.

FORHOLD UTENFOR ARBEIDSPLASSEN

10. Marginaliserte befolkningsgrupper

Produksjonen, og uttaket av råvarer til produksjonen, skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer eller andre naturressurser som disse befolkningsgruppene er avhengig av.

11. Miljø

Miljøtiltak vurderes i hele produksjons- og distribusjonskjeden, fra råvareproduksjon til utsalg. Både lokale, regionale og globale miljøaspekter skal søkes ivaretatt. Lokalmiljøet på produksjonsstedet skal ikke bli drevet rovdrift på, eller skadet av forurensning.

Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes.

Relevante utslippstillatelse er innhentet der det er nødvendig.

Skadelige kjemikalier og andre stoffer skal forvaltes på en forsvarlig måte.

12. Matsikkerhet

Alle produkter som er ment å komme i kontakt med mat må tilfredsstillende norske krav til matsikkerhet. Leverandører må sette seg inn i "Forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler"* og sørge for at deres produkter er i overensstemmelse med kriteriene og kunne dokumentere overensstemmelsen.

Det er et lovpålagt krav fra Norske myndigheter som gjelder import og salg av ethvert materiale i kontakt med næringsmidler.

*(FOR 1993-12-21 nr 1381 matkontaktforskriften)

For ytterligere informasjon om Etske retningslinjer for Culina og Enor AS, kontakt:

Irene Gulbransen, Enor AS, Billingstadsletta 14B, 1396 Billingstad

Tel: +47 66983272 Mob: +47 95261991   ig@culina.no   www.culina.no